

ФПН

Факултет политичких наука
Универзитета у Београду
11000 Београд, Јове Илића 165
Тел: 309-29-99
факс: 2491-501
e-mail: fpn@fpn.bg.ac.rs

ИСПИТНА ПИТАЊА

ПОЛИТИЧКА ЕКОНОМИЈА

СВИ СМЕРОВИ

2019/2020.

1. Политичка економија – дефиниција, појам.
2. Политичка природа економије – три особине.
3. Предмет политичке економије – проблеми које изучава.
4. Оскудица.
5. Избор.
6. Специјализација.
7. Размена.
8. Политички избор. Предности и мане диктатуре у економији.
9. Теме политичке економије.
10. Метод политичке економије. Апстракција. *Ceteris paribus* проблем.
11. Теорија и хипотеза. Научни закон. Позитивне и нормативне тврдње. Чињеница.
12. Спорови економиста – три школе. Зашто је политичка економија наука.
13. Политичка економија као конкретна и „национална“ наука.
14. Производња – дефиниција, појам. Врсте производње – економске, техничке.
15. Економске епохе, зашто и како их делимо.
16. Економски системи – три система, основ поделе.
17. Тржишни систем.
18. Мешовити систем.
19. Натурални систем – традиционални, командни.
20. Расподела – место људи у расподели, начини расподељивања.
21. Потрошња – дефиниција, појам. Три врсте потрошачких добара.
22. Продуктивност. Фактори продуктивности. Норма.
23. Политички систем и продуктивност.
24. Економски фактори – земља, рад и капитал.
25. Рад и понуда радне снаге.
26. Капитал. Врсте капитала.
27. Акумулација капитала. Начини акумулације. Акумулација и морал.
28. Амортизација и акумулација капитала.
29. Услови за настанак командне економије.
30. Одлике тржишног система – четири главне.
31. Мешовити систем – кризе, монополи и неједнакости као могући узрочници мешовитог система. Мешовити систем и заједнички интерес становништва.
32. Улога владе у тржишном и мешовитом систему. Образовање правила економског живота. Образовање цена. Зашто влада прерасподељује зараде – примери. Зашто и како влада стабилизује привредни живот – политички мотив.
33. Сакупљачи и ловци. „Тип“ својине на земљу.
34. Земљорадници. Својина. Држава.
35. Зид – политичка функција. Раздвојена заједница. Зид – економска садржина. Зид – одбрамбена улога. Зашто Спарта нема зид?
36. Село и морал. Град и закон. Плуг и мушка рука.
37. Земљишна својина – разлике међу народима. Својина и грађанин. Жреб и јубилеј. Политичка садржина.
38. Хидраулично друштво – појам. Државе, подручја настанка.
39. Својина и хидраулично друштво – појам. Права и дужности око земље. Прожимање политике и економије у хидрауличном друштву.
40. Хидраулично друштво у политичкој економији као науци. Марксисти и Стаљин и место хидрауличног друштва у теорији развоја друштва.
41. Античка економија. Карактер економије. Привредне јединице. Тржишни карактер грчко-римске економије. Самостални произвођачи и предузетници у античкој економији.
42. Политички карактер античког тржишта – политички капитализам. Карактер „социјалне политике“ у Риму.

43. Ропство и античка економија – услови настанка. Политички узроци пропасти ропства и латифундија.
44. Колонатски систем у Риму.
45. Моћ грчко-римске привреде. Банке у Грчкој и Риму.
46. Феудализам – дефиниција. „Feudum“. „Com-mendatio“. Три претпоставке за настанак феудализма.
47. Феудални систем – уговор, пирамидална хијерархија, врсте поседа. Права и дужности.
48. Особине византијског државног и економског система. Три раздобља Византије.
49. Производна достигнућа у феудализму. Градови и градска економија за време феудализма.
50. Сајмови, гилде и цехови у градовима Европе за време феудализма. Слободни градови – економска и политичка моћ. Ханза.
51. Ситни робни произвођач – појам и особине.
52. Кућна задруга. Руски мир.
53. Средњовековна хришћанска мисао и економија. Рад као култ. Хришћанство и трговина. Став према зеленаштву.
54. Узроци пада феудализма – фактори настајања капитализма. Путујући трговци. Географска открића – два таласа и утицај на настајање капитализма.
55. Узроци пада феудализма – фактори настајања капитализма. Монетизација. Крсташи и дух новца. Папске финансије и настанак тржишног друштва.
56. Узроци пада феудализма – државно пиратство и трговање робовима као фактори настајања капитализма.
57. Реформација и дух капитализма.
58. Заграђивање. „Овце су појеле људе“ – пад феудализма и настанак капитализма.
59. Апсолутизам и утицај централне власти на „националну“ економију.
60. Меркантилизам – *bullionism*. Систем. Позитивни трговачки биланс – подешавање извоза и увоза.
61. Четири услова за настанак меркантилизма. Узроци пада меркантилизма.
62. Главни меркантилисти. Меркантилисти и нација.
63. Физиократија – природни поредак. Пољопривреда и предузетништво код физиократа. *Laissez faire*.
64. Франсоа Кене и економске таблице. Политички мотив и резултати примене таблица.
65. Физиократи и тип нације. Став према револуцији из 1789.
66. Индустриска револуција – појам. Индустриска револуција. Четири индустриске револуције.
67. Утицај индустриске револуције на културу, моду, стандард, здравље и исхрану. Индустриска револуција и дехуманизација.
68. Капитализам – дефиниција и појам. Главне особине.
69. Социјална структура у капитализму (класе). Зомбарт и дух капитализма.
70. Приватно власништво и капитализам. Врсте доходака.
71. Имовинске разлике и политичко-економска интервенција капиталистичке државе. Држава као коректор конкуренције и организатор.
72. Тржишни размештај фактора производње. Релативне цене.
73. Конкуренција. Невидљива рука. Економски подстицаји привредних активности.
74. Либерали и либерализам. Главне идеје. Нација и грађанско економско друштво – либерали.
75. Микроекономија и макроекономија.
76. Цена – две дефиниције. Величина цене – спорови економиста.
77. Тржиште – дефиниција и појам. Закон и тржиште. Врсте тржишта. Црно тржиште. Тржишне институције.
78. Понуда и закон понуде. Тражња и закон тражње.
79. Закон понуде и тражње. Недостаци.
80. Еластична и нееластична тражња.
81. Перфектно тржиште. Услови образовања. Недостаци перфектног тржишта.
82. Монополи – дефиниција и појам. Пет услова за образовање монопола.
83. Државни монопол. Социјализам и монопол.
84. Научна оправдања монопола. Врсте монопола. Антимонополска политика и јавни интерес. Казне.
85. Труст. Политичке везе монопола.
86. Заштита потрошача. Пет наредби државе.
87. Пословне фирме. Законити облици. Економски облици фирме.
88. Самостална фирма. Добре и лоше стране.
89. Ортачка фирма. Предности и мане.
90. Задруге. Узрок образовања и врсте.
91. Врсте корпорација. Државне корпорације.
92. Оснивање корпорација. Управљање корпорацијом. Корпорација и кредит.
93. Новац – дефиниција и појам. Функције новца.
94. Настанак новца.
95. Монета. Зашто је новац од злата? Биметализам. Имена и симболи на новцу.

96. „Ми верујемо у Бога“. Цена и вредност новца.
97. Новац као средство за размену.
98. Новац као средство за чување куповне моћи.
99. Новац као рачунско средство.
100. Неприродне функције новца. Никола Оразмо.
101. Банкнота. Настанак и нестанак.
102. Новчана маса. Банкноте и револуције.
103. Настанак банака. Банка и интерес.
104. Три врсте банкарског пословања. Неутрални банкарски послови.
105. Врсте банака.
106. Централна банка. Пословање централне банке. Централна банка и новчане резерве. Државне резерве.
107. Пословне банке и врсте пословних банака.
108. Кредит и камата. Каматна стопа. Четири извора банкарских кредита.
109. Значај кредита. Кредит и инфлација. Избегавање опорезивања.
110. Хипотекарне и ломбардне банке.
111. Финансијске институције. Врсте.
112. Пензијски фондови. Пословање. Врсте.
113. Осигуравајућа друштва. Пословање.
114. Инвестициони трустови.
115. Финансијске куће.
116. Акционарско друштво. Тип власништва.
117. Врсте акција. Цена акције. Берзанске операције акцијама. Дивиденда. Врсте.
118. Преференцијална акција. Обвезнице акционарских друштава.
119. Надзор у акционарском друштву. Четири предности и три мане акционарских друштава. Дилема: корпорација и будућност капитализма.
120. Ефектна берза. Настанак. Дау-Џонсон листа.
121. Појам међународне политичке економије.
122. Метод међународне политичке економије.
123. Предмет међународне политичке економије.
124. Меркантилизам и економски национализам – меркантилистичка епоха.
125. Послератовски неомеркантилизам.
126. Меркантилизам и политички реализам.
127. Савремени економски национализам и меркантилизам.
128. Кејнз и нова еволуција либерализма.
129. Теорија хегемонске стабилности.
130. Три критике хегемона.
131. Конзервативизам – реганомика, тачеризам и неоконзервативизам.
132. Критичко виђење неолиберализма.
133. Марксистичка међународна политичка економија – Маркс, Лењин и структурализам.
134. Карл Маркс – први полит-економиста структуралиста.
135. Марксов „историјски материјализам“ и „класна борба“.
136. Марксово учење о међународном карактеру капитализма.
137. Лењин и империјализам.
138. Савремене структуралистичке теорије.
139. Структурализам у пракси и перспективи.
140. Критичка перспектива међународне политичке економије.
141. Теорија или критика рационалног избора.
142. Зелена перспектива међународне политичке економије.
143. Феминистичка перспектива међународне политичке економије.
144. Постмодернизам и међународна политичка економија.
145. Дефиниција и особине међународне трговине.
146. Основи међународне трговине.
147. Користи од међународне трговине – теорија компаративних трошкова.
148. Односи размене и светска цена.
149. Меркантилистички одговор – протекционизам.
150. Протекционистичке методе.
151. Протекционизам против слободне трговине – правила међународне трговине.
152. Робни споразуми – ГАТТ.
153. ГАТТ – Светска трговинска организација.
154. Раст међународне трговине.
155. Валутни курс и спољноекономска политика.
156. Међународна ликвидност држава – међународна ликвидна средства.
157. ММФ – међународни монетарни систем.
158. Систем паритета (подржаваних) девизних курсева.
159. Финансијска помоћ државама чланицама ММФ-а.
160. Европски монетарни систем.
161. Платни биланс.
162. Капиталне трансакције: спољна актива и пасива.
163. Равнотежа платног биланса.
164. Спољнотрговински дефицит–суфицит.
165. Начини отклањања фундаменталне неравнотеже платног биланса.
166. Четири перспективе међународне финансијске структуре.
167. Колонијализам и меркантилизам.
168. Глобализација финансијске структуре.

169. Солвентност – ликвидност. 170. Међународне економске интеграције – појам и облици. 171. Области слободне трговине. 172. Царинске уније. 173. Заједничко тржиште. 174. Економска унија и потпуна економска интеграција. 175. Мерење нивоа развијености. 176. Услови за развој и развојне стратегије према либералном концепту Светске банке и ММФ-а.	177. Критика либералне развојне стратегије. 178. Страна помоћ и врсте помоћи. 179. Међународна банка за обнову и развој. 180. Међународно удружење за развој, IDA. 181. Мултинационалне корпорације у светској економији и теорији. 182. Основ пословања мултинационалних корпорација. 183. Земље домаћини и мултинационалне корпорације – „нови империјализам“ или обострана корист.

Обавезна литература

1. проф. др Драган Веселинов, *Политичка економија*, Факултет политичких наука, Чигоја штампа, Београд, 2009.
2. проф. др Драгана Митровић, *Међународна политичка економија*, Факултет политичких наука, Чигоја штампа, Београд, 2013.